

Посилання:

Мелько Л.Ф. Вплив навчальної практики на формування професійних компетентностей фахівців з туризму / Л.Ф. Мелько // Українські перспективи у світовому розвитку: матеріали Науково-практичної конференції (Київ, 4 листопада 2016 року) / Вищий навчальний заклад «Університет економіки та права «КРОК». – К.: Університет економіки та права «КРОК», 2016. – С. 456–458.

Мелько Л.Ф.

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри туризму
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ВПЛИВ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ НА ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ФАХІВЦІВ З ТУРИЗМУ

У публікації розкриваються особливості організації навчальної практики для майбутніх фахівців з туризму та вплив практико-орієнтованих заходів на формування професійних компетентностей студентів.

Практико-орієнтовна підготовка – важлива складова у підготовці висококваліфікованих фахівців у сучасних умовах розвитку суспільства, яка сприяє формуванню професійних компетентностей протягом усього періоду навчання у вищій школі.

Підготовка фахівців у галузі туризму має пронизувати всю систему навчально-виховного процесу у вищому навчальному закладі та починатись вже з першого курсу. Студентів необхідно мотивувати усвідомлювати відповідальність за власні результати навчання, за рівень самопідготовки, за активність та наполегливість у формуванні професійних компетентностей, що дозволить у майбутньому бути конкурентоспроможними на ринку праці. Організація практико-орієнтованого навчання – серйозний виклик для навчальних закладів, актуальність якого є незаперечною.

Метою статті є розкрити особливості організації навчальної практики для майбутніх фахівців з туризму та виявити її вплив на формування професійних компетентностей студентів.

Відповідно до нормативних документів («Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра» за напрямом «Туризм» Галузевого стандарту вищої освіти України, 2011 рік) нормативними видами практики є: навчальна практика «Вступ до фаху» тривалістю не менше 1 тижня (1,5 кредитів ЄКТС) та виробнича практика (комплексна бакалаврська практика) тривалістю не менше 5 тижнів (7,5 кредитів ЄКТС).

У зв'язку з прийняттям Закону України «Про вищу освіту» на сьогодні розробляються нові стандарти для кожного рівня вищої освіти, в межах кожної спеціальності відповідно до Національної рамки кваліфікацій, у т.ч. для спеціальності «Туризм».

Одним із пріоритетів підготовки фахівців в Університеті «КРОК», у т.ч за спеціальністю «Туризм», є практико-орієнтоване навчання, яке передбачає не тільки проходження практик відповідно до навчального плану, але й практико-орієнтований підхід до всієї системи навчального процесу.

В Університеті «КРОК» практична підготовка студентів за спеціальністю «Туризм» здійснюється у декількох напрямках: 1) відповідно до державних вимог організовується навчальна практика та виробнича практика (комплексна бакалаврська практика); 2) впроваджується практико-орієнтована програма «Школа професійного зростання для майбутніх фахівців туристичної сфери»; 3) відбувається тренінгове навчання щодо формування загальних професійних компетенцій Центром розвитку кар'єри.

Зупинимось більш детально на організації навчальної практики, метою якої є ознайомлення студентів зі змістом майбутньої професії, з характером та сферою професійної діяльності, з особливостями практичної діяльності підприємств туристичної галузі.

На сьогодні вищі навчальні заклади мають більше повноважень щодо розробки навчальних планів, впровадження спеціалізацій та розробки освітніх програм. Тому, навчальна практика в Університеті «КРОК» організовується на 1-3 курсах (у т.ч. за програмою «Школа професійного зростання для майбутніх

фахівців туристичної сфери)), зміст якої, відповідно, розширюється та поглиблюється.

Спеціалісти туристичної сфери, враховуючи специфіку професії та особистісні здібності, можуть працювати на туристичних підприємствах (турагенція, туроператор), підприємствах готельного обслуговування, гідом-екскурсоводом. Тому важливим є впровадження різноманітних форм практичної підготовки. Пропонуємо розглянути практико-орієнтовані заходи під час навчальної практики для студентів 1 та 2 курсу спеціальності «Туризм» (2015-2016 н.р.) (табл.1).

Таблиця 1

Практико-орієнтовані заходи в межах навчальної практики
для майбутніх фахівців з туризму (2015-2016 н.р.)

<i>Форми організації практичної підготовки</i>	<i>Приклади практико-орієнтованих заходів</i>
Відвідування підприємств туристичної індустрії	1 курс: Туристичне підприємство «Гамалія». Готельні підприємства: «Hilton Kyiv», «Radisson Blu Hotel», «DREAM House хостел Київ». Ресторанний комплекс «Царське село».
	2 курс: Інформаційно-навчальний тур «Туристичні оператори м.Києва» (туристичне агентство «СвітОгляд»): туроператори «Join UP», «Феєрія», «Караван». Готельні підприємства: «Hilton Kyiv», «DREAM House хостел Київ».
Вивчення туристичного ресурсного потенціалу	1 курс: Національний центр народної культури «Музей Івана Гончара», Музей мистецтв ім. Богдана та Варвари Ханенків, Національний музей «Чорнобиль».
	2 курс: Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник, Музей історичних коштовностей України. Пішохідні екскурсії по історичній частині Києва: 1) Андріївський спуск – Володимирська гірка – Михайлівська площа; 2) Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник – Парк Вічної Слави – Аскольдова могила – Маріїнський парк – Арка дружби народів – Майдан Незалежності
Тематичні зустрічі з	1-2 курс: «Основні тематичні напрямки

професіоналами	туристично-екскурсійних маршрутів України» (С.Попович, Туристична асоціація України, Асоціація екскурсіводів України); 2) «Туризм Угорщини: сучасний стан та тенденції розвитку» (С.Кабиш – керівник інформаційного бюро «Туризм Угорщини» Посольства Угорщини в Україні, представник Національного бюро по туризму Угорщини). 2 курс: «Специфіка туристичних напрямків туристичних підприємств» (на базі турпідприємств)
Проведення круглих столів	«Професійні компетентності фахівця з туризму: аналізуємо, оцінюємо, робимо висновки» (за результатами практико-орієнтованих заходів).

Відвідування підприємств туристичної індустрії надає можливість студенту ознайомитись зі специфікою їхньої діяльності, зі змістом майбутньої професії, з функціональними обов'язками менеджерів з туризму, що сприяє реальному розумінню, які саме професійні компетентності мають формуватися протягом усього періоду навчання.

Спеціаліст з туризму має володіти глибокими знаннями щодо ресурсного туристичного потенціалу територій, тому важливою складовою практики є ознайомлення з музейними фондами, історико-культурною та природною спадщиною на місцевості. Невід'ємною складовою підготовки є організація тематичних зустрічей з фахівцями, що дозволяє прояснити специфіку майбутньої професійної діяльності, виявити тонкощі професії.

Також важливим є проведення круглих столів, де відбувається аналіз, оцінка набутого досвіду, робляться висновки, підсумовуються результати.

Враховуючи вищевикладене зазначимо, що результативність навчальної практики студентів щодо формування професійних компетентностей залежить від декількох факторів, серед яких одними із ключових є: 1) системний підхід до всієї практико-орієнтованої підготовки упродовж усього періоду навчання; 2) різноманітність форм організації практичної підготовки; 3) мотивація, відповідальність і наполегливість самих студентів щодо оволодіння професією та формування професійних компетентностей.